

властивості історичної пам'яті лежать в основі технологій політичного маніпулювання, ідеологічної індоктринації, метою яких є використання даної властивості масової пам'яті у політичних інтересах.

Література

1. Ферретти М. Непримируемая память: Россия и война. Заметки на полях спора на жгучую тему / М. Ферретти // Неприкосновенный запас. – 2005. – № 2-3(40-41).

2. Соколова М. В. Что такое историческая память [Электронный ресурс] / М.В. Соколова // Преподавание истории в школе. – Режим доступа <http://pish.ru/blog/articles/articles2008/142>

3. Бойко О.Д. Сучасний політичний міф як інструмент конструювання історичної пам'яті / О. Бойко // Національна та історична пам'ять. Державотворчі та цивілізаційні здобутки українського народу. Збірник наукових праць. – 2011. – Вип.1. – С. 82–100.

Яцина Юлія Олександрівна

аспірант кафедри політології

Запорізького національного університету

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ В ДОСЛІДЖЕННЯХ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ

Дослідженням корупції займаються більшість гуманітарних та соціальних наук, в тому числі, юриспруденція, історія, соціологія та, навіть, філософія. Державна корупція, як один з найвищих рівнів корупції, є невід'ємною складовою будь-якого політичного аналізу [2; 3]. Так, пошук в базі даних одного американського університету за ключовим словом «корупція» дав понад 60 000 відповідей [1, с. 59]. Однак, адекватного глибокого та всебічного розгляду дане явище не отримало досі. Це зумовлює постійний інтерес до його вивчення та, водночас, невизначеність щодо інструментарію та методів дослідження.

Загалом під корупцією в державі ми розуміємо протиправне використання посадовою особою наданих їй управлінських ресурсів не для забезпечення виконання завдань і функцій структури, а для особистої чи групової вигоди як у матеріальній, так і нематеріальній формі. При цьому протиправне використання виступає у вигляді порушення як формальних нормативно-юридичних моделей, включаючи норми службової поведінки та етики, так і неформалізованих соціетальних норм поведінки, етики і моралі. Складність дослідження феномену корупції зумовлене тим, що найчастіше корупційні відносини складаються в полі неформальних практик, відбувається «тіньова взаємодія» суб'єктів з приводу вирішення конкретного питання. Люди часто замовчують ці протиправні тіньові взаємодії. Це властиво людській природі, по-перше, і здоровому глузду, по-друге. Адже суб'єкт, який дає хабар або

скоює іншу протиправну дію, не звільняється від відповідальності разом з суб'єктом, який хабар приймає. Тому формальний набір даних про корупцію не в змозі об'єктивно відображати її внутрішню сутність та зміст.

Досить часто дані містять велику кількість інформації, яка не є очевидною, – статистика допомагає витягти і зрозуміти цю інформацію [4, с. 29]. Застосування статистичного аналізу при дослідженні корупції в державі має на меті глибинне вивчення даного явища. Статистичний аналіз дає змогу побачити не тільки середні (mean), найбільш розповсюджені (mode) чи найбільш ймовірні узагальнені значення, а й дає можливість побачити значення, що знаходяться за межами «норми» - так звані викиди (outliers). Для отримання найбільш обґрунтованих висновків, статистичний аналіз феномену корупції повинен відбуватися у такій послідовності:

1. Планування збору даних (розробка статистичного інструментарію для вимірювання цільових характеристик об'єкту дослідження, розрахунок вибірки).

2. Попередній аналіз даних (перевірка якості зібраних даних та відповідності методів подальшого статистичного аналізу).

3. Оцінка невідомої величини (визначення значень для кожного варіанта простору ймовірностей та довірчого інтервалу цих значень).

4. Перевірка гіпотез [4, с. 31-34].

Саме тому, першим напрямом статистичного аналізу в дослідженнях корупції в державі – це вимірювання, тобто, чітке визначення того, що саме досліджується (хабарництво, непотизм, кумівство, протиправне використання владного ресурсу, економічних ресурсів тощо) та отримання відповідей на питання «Хто?», «Кому?», «В якій формі?» тощо.

Другим напрямом у статистичному аналізі корупційних практик в державі є вивчення соціальної географії корупції. Наприклад, в яких соціальних групах це явище поширене більше, а в яких менше.

Третій напрям досліджень стосується дослідження психологічних та соціальних факторів корупції, що досягається за рахунок застосування кореляційного, факторного чи кластерного аналізу даних. Використання зазначених статистичних методик дозволяє визначити, наприклад, рівень та специфіку впливу культурних факторів (цінності, звичаї, традиції) того середовища, в якому корупційні дії мають місце. Аналіз причин корупційної поведінки має здійснюватися з позиції двох суб'єктів таких відносин. Обґрунтування ймовірного середнього значення для всієї вибіркової сукупності будується на основі найбільш перевірених, об'єктивних даних про досліджуване явище.

Відтак, статистичний аналіз корупції в державі дозволяє виявити механізми корупційних взаємодій (як в одиничному випадку, так і як приклад повторюваних практик), виміряти структурні елементи корупції (політична, економічна тощо), рівні (низовий (рутинний), вищий - політичний), виявити ресурси корупції. Однак, варто пам'ятати, що статистика має справу з ймовірностями, хоча й максимально обґрунтованими. Це означає, що статистичний аналіз не може бути єдиним інструментом, а може виступати

лише в комплексі разом з політологічними, соціологічними, юридичними, журналістськими методами виявлення та протидії корупції в державі.

Література

1. Российская коррупция: уровень, структура, динамика. Опыты социологического анализа / Под ред. Г.А. Сатарова. – Москва: Фонд «Либеральная Миссия», 2013. – 752 с.
2. Стратегічне прогнозування політичних ситуацій та процесів: Монографія / за заг. ред. М.А. Лепського. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – 602 с.
3. Яцина Ю.О. Кластерне моделювання в політичному аналізі / Ю.О. Яцина, І.О. Кудінов // Молодий вчений. – №7(22). – Частина 2. – Липень, 2015. – С. 130-135.
4. Siegel Andrew F. Practical Business Statistics / Andrew F. Siegel; Seventh edition. – Elsevier, 2016. – 622 p.